

S a n d s i g e r e n

eller
den danske Huusven.

No. 12.

Onsdagen den 10de April 1811.

Imprimis venerare Deos.

Virg. Georg. Libr. I. v. 338.

Du, som soler Skionhed, Pragt og Orden,
Bland din Sang med Sphærers Harmonie!
Sol, al Viddom hersker og paa Jorden,
See den Skionhed, som den straaler i,
Ordens Stemme, Aftenvindens Gusen
Kildens Rislen, Oceanets Brusen
Alt adlyder Ordens vase Bud;
Altting raader; ogsaa her er Gud!

E. A. Lund.

L o v s a n g.

Fra Nord til Syd, fra Vest til Øst
og rundt om hele Jorden,
hvor Hjertet slaaer af renest Lyst,
seer Diet strængest Orden.

(12)

Go blandt os, Orden! frem vor Gavn!
og alle Tunger sige:
at helligt, helligt er Dit Navn!
tilkomme os Dit Rige!

Fredrik Høegh-Guldberg,
Professor.

Hr. Sandfiger!

I det jeg tager mig den Frihed at tilsende Dem medfølgende Sang til Indtrykelse i Deres Blad, beder jeg om Tilladelse til at sige et Par Ord om den Art af Sange, hvortil den tildels hører, nemlig de historisk-kristelige. I Luthers dommets første halvtredie Harhundrede udgjorde saadan den største Del af de forordnede Psalmer, og mig tykkes, med Rette, da den historiske Psalme er at ligne ved en rindende Bæk, og den dogmatiske eller moralske derimod langt ligere de stillesaaende Vand. Ingen kan fortænke mig i, at jeg med denne Overbevisning er utilfreds med den aldeles Fortrængelse af historiske Psalmer, der i den nyeste Psalmebog lader sig tilsynne. Bisselig ville Mange m.d mig i denne Bogs fleste Sange finde den gamle Sandhed bekræftet, at det blot lyriste Digt af Nødvendighed udmattes, da den begeistrede Digter ved det første Greb i Strengen maa stræbe at fremlokke en Tone, der heelt udtaler

(12*)

hans Følelse, og siden nesies med enten at oploose, gjentage, eller sagte antyde en mere eller mindre beslægtet Følelse. De mest overflodige Bilag her til vil Man finde i de mange Psalmer over Guds Egenskaber, der ei allene ere Gjentagelser og Oplossninger af sig selv, men som oftest af hinanden. Lægger Man nu til, at disse dog, i det Hele taget, ere og maa være de fortrinligste, og at de egenlig moraliske Læredigte ifølge deres Natur maa vorde endnu mere enstonede, tørre og kolde, maa Man endnu mere beklage Mangeln af det historiske Liv, og jeg tør frimodig paastaae, at selv naar Moral og Fornuftreligion skulde være Hovedgjenstanden for de kirkelige Sange, vilde den historiske Dragt være saare ønskelig; thi det er dog uidentvivl vist, at Digterens Begeistring er langt varigere og fastere, naar den er knyttet til Mænd og Tildragelser, samt at det Pusterum, der undes ham under den historiske Fremstinden, sætter Aanden i stand til, paa de mest udmarkede Punkter at virke med sin hele Kraft. Jeg anseer det for lige-saavist, at Mængden og ikke blot Mængden, baade igennem det levende Exempel kommer til en klarere Beskuelse af Dydens Herlighed og Glæds, end igennem den halvdøde lærende Fremstilling, samt at den blotte Formanings Virkning aldrig kan være saa tærk, som den de enkelte Opmuntringstoner, kunne frem-

bringe, der i den historiske Sang synede mindre at være fremlokkede med Overlæg end at have dannet sig selv i Digterens Øre. Dette lod sig omstændelig udvikle ved igennem Historien at henpege paa de Sange, hvori de Gamle fremsatte deres Mytter, og i det hele paa den Virkning, Historien gennem alle Tider i Kæmpeviser og Krøniker, Legender og Eventyr har haft paa Folkene; men det behøves her saameget desmindre, som Spørgsmålet her egenlig bliver, hvorledes kristelig religiøse Sange bør være bestafne. Maa nu enhver Kristen ansee Bibelen for et Indbegreb af Alt, hvad der troet og fulgt kan giøre os timelig og evig lyksalige, og tillige er sandere og højere end Alt, hvad Mennesker kan optænke, saa følger heraf baade, at Bibelens Indhold maa være Sangenes, og at disse maa være digtede i hins Aand. Men nu er saa stor en Del af begge Testamente aldeles historisk, nu er Jesu Liv ei allene det fuldkomneste Dydsmønster, men indeholder tillige Fakta, hvorpaa en Kristens hele Tro og Saligheds Haab maa grunde sig, saasom: Kristi Mirakler, Lidelse, Opstandelse og Himmelfart, og endelig ere Jesu Lignelser et nyt Bevis for, hvorledes selv Moralen bør iføre sig en mere eller mindre historisk Dragt for at vinde Indgang. Føjer Man til, at det mindre er Kundskab om Pligterne end Billie og Størke til at opfylde dem og til at forsage, hvad der beha-

ger Sandserne, der fattes Menneskene, behøves her vel ei mere Bevis for, at de fleste Kirkesange burde være levende Billeder af Jesu og de hellige Mænds Liv; og de fremfarne Tider have lært, at saadanne tale kraftig til Hjertet og laane Sjælen Vinger til høi Flugt over det Jordiske. Naar dersfor en Tidsalders Mennester ei længere finde Behag i eller kunne opbygges ved saadanne, da er det et sandru Bidnesbyrd om, at Kristendommen ei længere boer i deres Hjerte, at dens Heitider ei længere ere deres, at Jesu Liv ei længere er det menneskelige Guds billede, hvorpaa Diet lyster at hvæle, at hans Kors forarger dem, at de ei med ham ville begrave det gamle Menneske for at opstaae forklarede med ham, og at i det Hele Diet er blindt for den hellige Aand, der hvilede over de hedenfarne Guds Mænd, og endnu svæver saa kraftelig over deres evige Mindesmærker, at Enhver, som besøger dem med ydmyg Følelse af sin Trang vil føle sig grebet og størtet og løftet til et høiere Samfund. Jeg kan ikke andet end med inderlig Besvørelse her gjentage den lette men dog saa tunge Spaadom: at dersom vi endnu længere ville vedblive at ringeagte sand Kristendom og daarligens sysle med at opelstke et Kundskabstræ af den halvvisne Gren, som er løsrevet fra sin hellige Rod, da vil Slægten snart vorde udjaget af sit drømte Paradis, uden anden Binding end den raadnende

Frugt, den stjal med formastelig Haand, og da vil
 den forgjæves længes efter det foragtede Livets Træ,
 fortvivlende vil den staae med den mørke Grav for
 sig, og bag sig Keruben med det flammende Sværd.
 Da den foragtede Sandheden, vil den komme til
 at troe Lognen, atter vil Europa ligge kraftlos
 nedsunken mellem Vanstroens og Overstroens ga-
 bende Afsgrunde og kun slæbe sig frem drevet af
 Despotismens Jernsysser, som den romerske Ver-
 den fordum. At bortvende denne Ulykke kan den
 Gud allene, som fordum gav det stinkende Rig Liv
 og Kraft, men at stække det hørende maa være en-
 hyer Kristens Bestræbelse. Under den Forudsæt-
 ning, at der endnu ere mange Lufinder i Norden,
 som ei have bojet Knæ for Tidens livløse Afguds-
 billeder, men som dog kunne trænge til at stækkes
 i Troen og Haabet, troer jeg, at en Samling af
 kristelige, mest historiske Sange vilde være Mange
 kjørlommen, og en saadan agter jeg at udgive, om
 Gud under Liv og Helsen. Endel skulle være
 selvgjorte, men den største Del borgede af Kingo,
 Luther, og flere af de ældre kristelige Digttere med
 de Forandringer, Tiden med Ret kan fordré.
 Skulde Nogen af vore nulevende Digttere, besjælet
 af sand kristelig Tro og Over ville hædre denne
 Samling med Bidrag, skal det være mig saare
 kjært.

De hellige tre Konger.

(En Barnesang.)

Deilig er den Himmel blaa,
Lyst det er, at see derpaa,
Hvor de gyldne Stjerner blinker,
Hvor de smile, hvor de vinke,
Os fra Jorden op til sig,

Kommer Smaa, og herer til!
Teg for eder sjunge vil
Om saa lys og mild en Stjerne,
Teg det veed, I høre gierne;
Himlen hører eder til.

Det var midt i Julenat,
Hver en Stjerne glimted mat,
Men med Eet der blev at skue
En saa klar paa Himlens Bue,
Som en liden Stjernesol.

Langt herfra, i Østerland
Stod en gammel Stjernemand,
Saae fra Taarnet vist paa Himlen,
Saae det Lye i Stjernevriflen,
Blev i Sind saa barneglæd.

Naar den Stjerne lys og blid
 Sig lod see ved Midnatstid,
 Var det Sagn fra gamle Dage,
 At en Konge uden Mage
 Skulde fades paa vor Jord.

Derfor blev i Østerland
 Nu saa glad den gamle Mand;
 Thi han vilde dog saa gierne
 See den lyse Kongestjerne,
 For han lagdes i sin Grav.

Han gif til sin Konges Slot,
 Kongen kiendte ham saa godt,
 Horte og med Hjertens Glæde,
 At bet Lys var nu tilstæde,
 Hvorom gamle Spaadom lod.

Han med Son og Stjernemand
 Flux uddrog af Østerland,
 For den Konge at oplede,
 For den Konge at oplede,
 Som var sedt i samme Stund.

Klare Stjerne ledte dem
 Lige til Jerusalem,
 Kongens Slot de gif at finde,
 Der var vel en Konge inde,
 Men ei den de ledte om.

Klare Stjerne hasted frem,
 Ledte dem til Betlehem,
 Over Hytten lav og lille
 Stod saa pludselig den stille,
 Straalede saa lyst og mildt.

Glade ubi Sjæl og Sind
 Ging de i Hytten ind,
 Der var ingen Kongetrone,
 Der kun sad en fattig Kone,
 Bugged Barnet i sit Skiod.

Osterlands de vise Mænd
 Fandt dog Stjernen der igien,
 Som de skued i det Hoie,
 Thi i Barners milde Hie
 Funklende og klar den sad.

Den var dem et Tegn saa vist,
 At de saae den sande Krist,
 Derfor neied de sig glade,
 Offrede paa gyldne Tade
 Roselser med sode Lugt.

Bil I Små ei ogsaa gierne
 See den lyse milde Stjerne,
 For den Konge dybt jer neie,
 Som Guds Rige har i Eie,
 Og vil lukke jer derind?

Seer I til den Himmel blaa,
 Med de gyldne Stjerner paa,
 Der den Stjerne ei I finde,
 Men den er dog vist derinde
 Over Jesu Kongestol.

Thi det Barn, som var paa Jord
 Blevet er en Konge stor.
 Og han sidder nu deroppe,
 Over alle Stjernitopp,
 Hos Gud Faders hoire Haand.

Neier eder kun, I Smaa!
 Han fra Himlen seer derpaa.
 Sender ham med Hjertinsglæde
 Lov og Pris til høie Sæde!
 Det er Rosgelse for ham.

Stjernen ledte vise Mænd
 Til nysdte Konge hen.
 I har og en saadan Stjerne,
 Og naar I den folge gierne,
 Komme I til Jesum vist.

Denne Stjerne, lys og mild,
 Som kan aldrig lede vild,
 Et hans Guddomsord det klare,
 Som han lod osaabenhøre
 Til at lyse for vor Gud.

N. F. S. Grundtvig.